

Til

Dyrkolbotn fjellstove AS

Dyrkolbotn 119
N-5994 VIKANES

Att.: Signhild Dyrkolbotn

Dykkar ref.:

Vår ref.: TTO

1. mai 2019

Dyrkingsplan og plan for oppattgrøfting

Det dreier seg om to områder:

1. Et utmarksområde på i alt 26 dekar, kalt Jungkallmyrane, som skal bli fulldyrka areal
2. Et område på 19 dekar full- og overflatedyrka jord nord for Laksevatnet

Jungkallmyrane burde nok heller hett Jungkallbakkane. Arealet består i dag hovedsakelig av jorddekt fastmark og uproduktiv skog og lite myr. I nedre del av Jungkallbakken aust, på bruksnr 247/1, er det et mindre område med grunnlendt myr på ca 4 dekar. Grunn myr på fjell egner seg i utgangspunktet ikke for dyrking, men det vil være umulig å dyrke resten av området uten at også dette blir påvirket. Resten av arealet består av 10 cm tjukt torvlag, og 30-60 cm sand og silt. Stedvis finner vi leire i djupere lag.

Hele arealet har god helning mot nordvest. Dyrkingsteknikken her vil være avskjæring av sige- og overflatevatn fra sør, rydding av skog og deretter gjennomgraving med spileskuff for å fjerne stein og stubber og jevne terrenget. Skogen er svært glissen, så det er ikke snakk om mye stubber og røtter. De kan graves ned inne på feltet dersom det er snakk om èn eller noen få. Der det er mange, må disse samles sammen og legges utenfor feltet. De kan da enten brennes etter de har tørket opp, eller helst dekkes litt med jord slik at de blir skjult, og det etter hvert vokser over med naturlig vegetasjon.

Torvlaget kan med fordel legges så djupt som en får til, og det bør helst blandes minst mulig med mineraljorda. Avskjæringsgrøfta legges i knekkpunktet mellom planlagt dyrkingsfelt og den bratte åsen bakom, og så høyt som mulig i terrenget. Nøyaktig trasè vil avhenge av grunnfjell og store steinblokker, men jeg har påvist tre ulike utløp under befaringen. I nordaust og på midten bruker en naturlige vassfar, og forsterker disse, mens i sørvest slippes vatnet ut på ei lita myr utenfor dyrkingsfeltet.

Arealet fremstod som rimelig tørt og fast under befaringen, og både jordart og helningsgrad indikerer at en muligens kan klare seg med kun avskjæringsgrøfter. Vanlig grøfting vil være uansett være vanskelig siden mye av arealet er for grunnlendt til å legge grøfter på normal djupne. I stedet kan en bruke rydningsstein til å lage steinsatte kanaler der avskjæring eventuelt viser seg å være utilstrekkelig. Disse kanalene kan dekkes med et tynt lagt jord, eller de kan gå helt i dagen dersom det er mer tjenlig. Uansett kan ikke slik tilleggsdrenering planlegges før dyrkingen er ferdig.

Myrområdet på ca 4 dekar vil begynne å tørke ut som følge av avskjæringsgrøftene. Jeg ville gjort minst mulig med dette arealet i første omgang, kun jevnet i overflaten. Dersom myra ikke blir tørr nok etter avskjæringen, fins det to muligheter. Det ene er å dekke myrjorda med et lag mineraljord. Et dekke på 30 cm gir behov for tilførsel av 1.200 m³ jord utenfra, og vil medføre en god del arbeid. Det andre vil være grøfting med steinsatte kanaler på tvers av fallretningen. Det første alternativet vil gi et varig resultat, mens grøfting alltid medfører økt myrsvinn og gradvis tynnere og tynnere jorddekke. Mest sannsynlig må du gjøre noe, men la oss heller vurdere det i ettertid.

Arealet ned ved Laksvatn er klassifisert som hhv 6,6 dekar overflatedyrka og 12 dekar fulldyrka jord. Her behøver du ikke søke om tillatelse til nydyrking, men du bør heller søke om tilskudd til oppattgrøfting. Hele området er ei elveslette, og består hovedsakelig av sandjord. Fra huset og ned mot elva går det et avløpsrør, og også et 400 mm betongrør. Ca midtveis har det oppstått et erosjonshull. Det kan og se ut som det går et tilsvarende betongrør fra Laksevatnet, parallelt med vegen, og nordover mot huset. Jeg er usikker på hvor langt dette går, men omtrent 110 meter sør for huset er det et erosjonshull.

Den nordre delen er klassifisert som overflatedyrka. Her forslår jeg at du legger ei ny hovedgrøft parallelt med, og helt inntil, kloakkgrøfta som kommer fra huset. Så legger du tre sugegrøfter nordover fra denne, med 6-7 meter avstand. De to øverste forlenges helt nord til slutten av teigen. Til sammen vil dette utgjøre ca 400 meter grøft.

Den søndre delen har vært fulldyrka, og fremstår som relativt tørr og fast, med unntak av et par blautpøyser. Det renner ganske mye vatn i det gamle betongrøret, og jeg har en mistanke om at dette vatnet kommer gjennom veien fra terrenget ovenfor. Der er også en blautpøys nærmere huset, og jeg er temmelig sikker på at dette er sigevatn ovenfra som kommer ut her. Begge erosjonshullene må repareres. Jeg ville samtidig brukt de til å legge inn nye drepsrør fra de blaute områdene og inn i betongrørene. Jeg foreslår 3 grøfter, på til sammen 150 meter (se kart) Ideelt sett burde det vært satt ned kummer her, men i første omgang kan du forsøke å steinsatte hullene før de dekkes med jord.

Generelt

Ei avskjæringsgrøft bør være 50-60 cm djup, eller mer, og kantene bør ikke være brattere enn 1:2. Her kan du med fordel prøve å komme deg helt ned på leirelaget så lagt det er mulig. Avskjæringsgrøfta bør ha slakt og jevnest mulig fall. Bratte grøfter gir stor vannhastighet og potensielle erosjonsproblemer. Dette kan løses ved plastring og terskler av stein, men det kommer vi heler tilbake til når vi ser hvordan grøften blir liggende i terrenget.

Lukka rørgrøfter bør legges på ca 1 meter i mineraljord, og helst 1,2 meter i myrjord. Bruk 110 mm rør, og 5-10 cm overdekning med filtermasse – 2-4 mm knust singel. Mengde filtermasse utgjør da ca 3-4 kubikk pr 100 meter grøft.

Norsk Landbruksrådgiving Vest SA

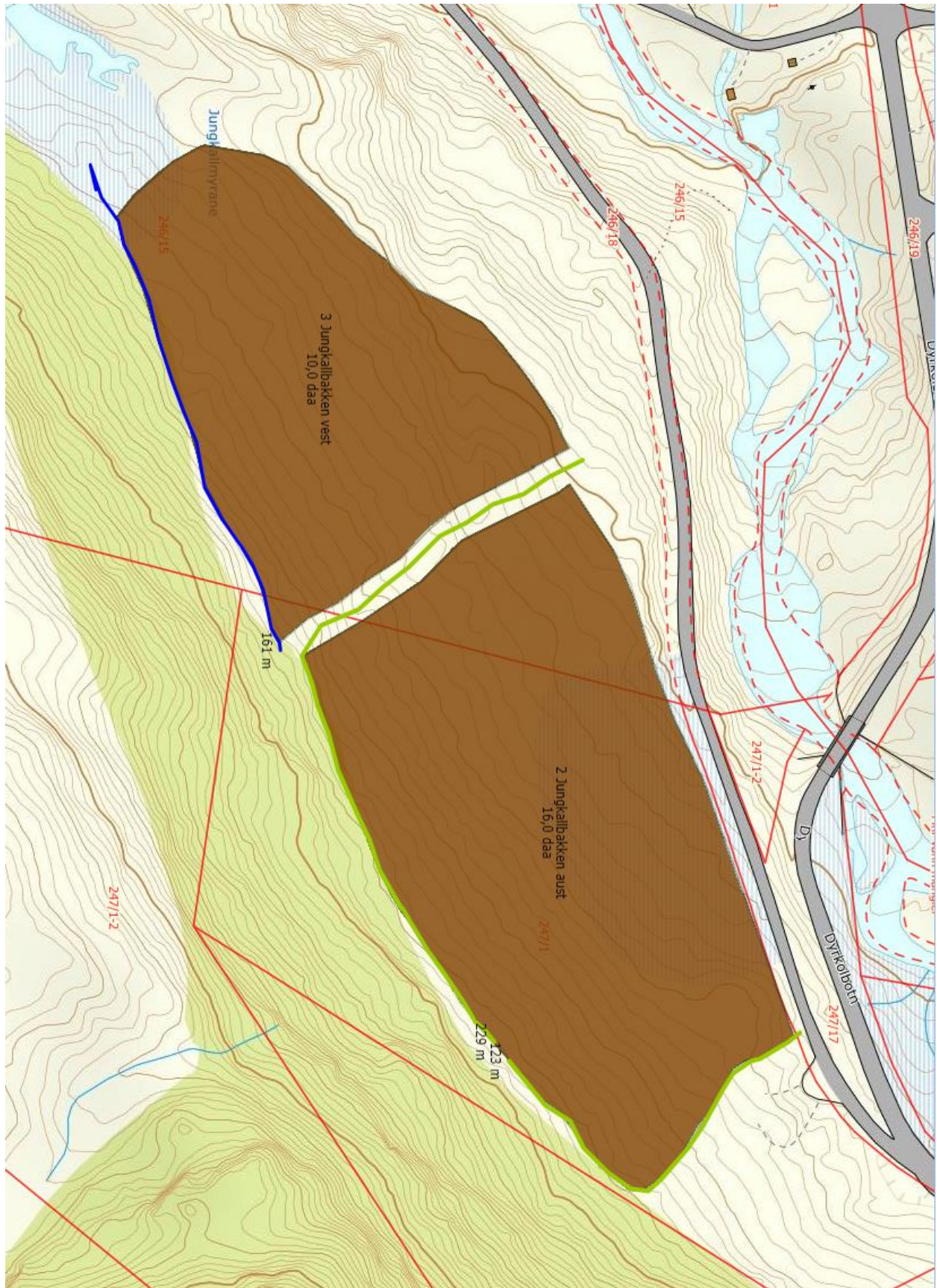
Trygve Torsteinsen

Grøftekart Laksvatn

Kompetanse for framtida!

Avsendar adresse: , SANDANE, mobil: 98245845, e-post: trygve.torsteinsen@nlr.no

Kompetanse for framtida!

Avsendar adresse: , SANDANE, mobil: 98245845, e-post: trygve.torsteinsen@nlr.no